

Федерація професійних спілок України
ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА ПРОФСПЛОК

Зміни в пенсійному законодавстві у 2017 році

Тернопіль – 2017

З 01 січня 2017 року набрали чинності закони України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” від 21.12.2016 № 1801, “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” від 06.12.2016 № 1774, якими врегульовано питання пенсійного забезпечення у 2017 році.

Зміна соціальних стандартів у 2017 році

Законом України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” передбачено, що у 2017 році соціальні стандарти зростуть двічі: у травні та в грудні.

1. РОЗМІРИ ПРОЖИТКОВОГО МІНІМУМУ

Прожитковий мінімум - вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування (далі - набір продуктів харчування), а також мінімального набору непродовольчих товарів (далі - набір непродовольчих товарів) та мінімального набору послуг (далі - набір послуг), необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості. (ст. 1 Закону України «Про прожитковий мінімум»).

(грн.)

Розмір прожиткового мінімуму (стаття 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік»)	з 1 січня	з 1 травня	1 грудня
На одну особу в розрахунку на місяць	1544	1624	1700
Для дітей віком до 6 років	1355	1426	1492
Для дітей віком від 6 до 18 років	1689	1777	1860
Для працездатних осіб	1600	1684	1762
Для осіб, які втратили працездатність	1247	1312	1373

2. РОЗМІРИ МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Мінімальна заробітна плата - встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці (ст. 3 Закону України «Про оплату праці»).

(грн.)

Розміри мінімальної заробітної плати (стаття 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік»)	з 1 січня
у місячному розмірі	3 200,00
у погодинному розмірі	19,34

3. МІНІМАЛЬНИЙ ТА МАКСИМАЛЬНИЙ РОЗМІР ПЕНСІЇ

Мінімальний розмір пенсії за віком встановлюється в розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом, за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу (для пенсій, призначених до 01.10.2011 р., за наявності у чоловіків 25 років, а у жінок 20 років страхового стажу), (частина перша ст. 28 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»).

Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. Тимчасово, по 31 грудня 2017 року, максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених законодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати 10740 гривень (частина третя ст. 27 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»).

(грн.)

	з 1 січня	з 1 травня	з 1 грудня
Мінімальний розмір пенсії за віком	1247,00	1312,00	1373,00
Максимальний розмір пенсії	10740,00	10740,00	10740,00

4. МАКСИМАЛЬНА ВЕЛИЧИНА ЗАРОБІТКУ ДЛЯ НАРАХУВАННЯ ЄДИНОГО ВНЕСКУ

Максимальна величина бази нарахування єдиного внеску - максимальна сума доходу застрахованої особи на місяць, що дорівнює двадцяти п'яти розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом, на яку нараховується єдиний внесок (пункт 4 частини першої ст. 1 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»).

Максимальна величина заробітку для нарахування єдиного внеску	(грн.)		
	з 1 січня	з 1 травня	1 грудня
	40 000,00	42 100,00	44 050,00

5. Мінімальний страховий внесок -704,00 грн (22 % x 3200,00 грн).

7. ВИПЛАТА ПЕНСІЇ У ПЕРІОД РОБОТИ

Працюючим особам виплата пенсії проводиться у розмірі 85%, але не менше 1,5 прожиткових мінімумів для осіб, які втратили працездатність (ст. 47 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»).

	період	Сума утримання	Гарантована сума пенсії до виплати <i>150% розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</i>
1.	з 01.01.2017 по 30.04.2017	15%	1870,50 грн.
2.	з 01.05.2017 по 30.11.2017	15%	1968,00 грн.
3.	з 01.12.2017 по 01.12.2017	15%	2059,50 грн.

Інваліди I та II гр., інваліди війни III гр., учасники бойових дій, члени сімей загиблих військовослужбовців одержуватимуть 100% пенсії незалежно від факту роботи.

8. ОПОДАТКУВАННЯ ПЕНСІЙ ТА УТРИМАННЯ ВІЙСЬКОВОГО ЗБОРУ

Відповідно до підпункту 164.2.19 статті 164 Податкового Кодексу України суми пенсій, які перевищують десять розмірів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року, підлягали оподаткуванню («податок на доходи фізичних осіб») в розмірі 18 відсотків. Із зазначеної бази оподаткування утримується військовий збір 1,5 відсотки.

	період	ставка	сума пенсії, понад яку провадиться оподаткування та утримання військового збору	підстава
	з 01.01.2017 р. по 31.12.2017 р.	18%	понад 12 470 грн. (1247 грн. x 10)	Податковий кодекс України

Не підлягають оподаткуванню пенсії, призначені учасникам бойових дій у період Другої світової війни, інвалідам війни та членам сімей загиблих (померлих) ветеранів війни.

9. ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЙ УЧАСНИКАМ АТО

06 лютого 2017 року набрав чинності Закон України від 18.10.2016 № 1683 щодо пенсійного забезпечення окремих категорій осіб із числа учасників антитерористичної операції.

Тобто з 06.02.2017 право дострокового виходу на пенсію за віком після досягнення чоловіками 55 років, жінками – 50 років та за наявності страхового стажу не менше 25 років у чоловіків і не менше 20 років у жінок надано військовослужбовцям, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, добровольцям, резервістам, військовозобов'язаним, яким надано статус інваліда війни або учасника бойових дій у зв'язку з безпосередньою участю в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, безпосереднім перебуванням в районах антитерористичної операції у період її проведення, а у разі загибелі (смерті) таких осіб - членам їх сімей (дружинам (чоловікам), які не взяли повторний шлюб, батькам).

10. РОЗМІРИ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ОСОБАМ, ЯКІ НЕ МАЮТЬ ПРАВА НА ПЕНСІЮ, ТА ІНВАЛІДАМ

У таблиці наведені розміри допомоги, передбачені Законом України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам». Разом з тим, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від

26.03.2008 № 265 «Деякі питання пенсійного забезпечення громадян» у разі, коли щомісячний розмір державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства і дітям-інвалідам, особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат, встановлених законодавством, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною) не досягає прожиткового мінімуму, встановленого законом для осіб, які втратили працездатність, таким особам надається щомісячна державна адресна допомога у сумі, що не вистачає до зазначеного прожиткового мінімуму, іншим особам – у сумі, що не вистачає до 949 грн.

Категорії осіб	у % від ПМ для осіб, які втратили працездатність	(грн.)		
		з 1 січня	з 1 травня	з 1 грудня
Державна соціальна допомога (ст. 6 Закону)				
- особи з інвалідністю I групи*	100 %	1247	1312	1373
- жінки, яким присвоєно звання «Мати героїня»				
- особи з інвалідністю II групи*	80 %	1247	1312	1373
- особи з інвалідністю III групи*	60 %	1247	1312	1373
-священнослужителям, церковнослужителям та особам, які протягом не менш як десяти років до введення в дію Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» займали виборні або за призначенням посади у релігійних організаціях**	50%	949	949	949
- особи, які досягли встановленого віку**: чоловіки - 63 років, жінки - 58 років (з 01.10.2011 вік підвищується на 6 міс. кожного року до 63 років)	30%	949	949	949

* - встановлюється щомісячна державна адресна допомога у сумі, що не вистачає до прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

** - встановлюється щомісячна державна адресна допомога у сумі, що не вистачає до 949 грн.

11. ЗМІНИ В ПЕНСІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

З 1 травня 2016 року набув чинності Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII (далі – Закон № 889- VIII), яким визначено право на пенсійне забезпечення державних службовців відповідно до

статті 37 Закону України «Про державну службу» від 16.12.1993 р. № 3723-ХІІ (далі - Закон № 3723- ХІІ).

У пунктах 10 і 12 Прикінцевих та перехідних положень Закону № 889-VIII визначено умови, за яких державні службовці можуть розраховувати на призначення пенсії відповідно до статті 37 Закону № 3723- ХІІ.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України від 14.09.2016 року № 622 «Деякі питання пенсійного забезпечення окремих категорій осіб», що застосовується починаючи з 1 травня 2016 року, встановлено порядок призначення таких пенсій.

Пенсії відповідно до Закону № 889- VIII у порядку, визначеному для осіб, які мають не менш як 20 років стажу роботи на посадах, віднесених до категорії посад державних службовців (стаття 37 Закону України № 3723- ХІІ), призначають особам, які:

- досягли пенсійного віку;
- мають страховий стаж: чоловіки – 35 років, жінки – 30 років;
- яким не було призначено пенсію відповідно до Закону № 3723- ХІІ;
- на день набрання чинності Законом № 889- VIII займають посади державної служби та мають не менш як 10 років стажу на посадах, віднесених до відповідних категорій посад державних службовців, визначених статтею № 3723- ХІІ та актами Кабінету Міністрів України, або на день набрання чинності Законом № 889- VIII мають не менш як 20 років стажу на посадах, віднесених до відповідних категорій посад державної служби, визначених статтею 25 Закону № 3723- ХІІ та актами Кабінету Міністрів України, незалежно від факту роботи на державній службі станом на 1 травня 2016 року.

Пенсійний вік для чоловіків-держслужбовців становить 62 роки. До досягнення цього віку право на призначення пенсії мають чоловіки 1955 року народження і старші після досягнення ними такого віку:

- 61 рік, якщо вони народилися по 31 грудня 1954 р.;
- 61 рік 6 місяців, якщо вони народилися з 1 січня 1955 р. по 31 грудня 1955р.

Для жінок пенсійний вік встановлено статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Пенсія державним службовцям призначається:

- з дати звернення, але не раніше дати виникнення права на пенсію;
- в розмірі 60 відсотків від суми їх заробітної плати, до якої включаються всі види оплати праці, з якої сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а особам, які на час звернення за призначенням пенсії не є державними службовцями – заробітної плати працюючого державного службовця відповідної посади та відповідного рангу за останнім

місцем роботи на державній службі, до якої включаються всі види оплати праці, з якої було сплачено єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

12. ОСОБЛИВОСТІ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ ПРАЦІВНИКАМ ОСВІТИ, ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У 2017 РОЦІ

Законодавством України для працівників освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення передбачене право на призначення пенсії за вислугу років, а відтак можливість виходу на пенсію до досягнення пенсійного віку.

В 2015 – 2016 роках відбулися певні зміни щодо умов призначення такої пенсії. Зокрема, на даний час відповідно до пункту «е» статті 55 Закону України «Про пенсійне забезпечення» пенсія за вислугу років призначається працівникам освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення після досягнення 55 років і за наявності необхідного спеціального стажу.

Отже, сьогодні пенсійне забезпечення цієї категорії осіб залежить не лише від наявності необхідного стажу роботи на відповідних посадах, а і від досягнення певного віку. При цьому, Законом України «Про пенсійне забезпечення» передбачене поступове підвищення пенсійного віку до 55 років.

Так, у 2017 році право на пенсію за вислугу років мають працівники освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення, зокрема, після досягнення ними такого віку:

– 50 років – для осіб, які народились в період з 1 січня 1966 року по 30 червня 1966 року;

– 50 років 6 місяців – для осіб, які народились в період з 1 липня 1966 року по 31 грудня 1966 року.

Як зазначалося вище, крім досягнення певного віку, ще однією умовою для реалізації права на призначення пенсії за вислугу років є наявність спеціального стажу роботи згідно з Переліком закладів і установ освіти, охорони здоров'я та соціального захисту і посад, робота на яких дає право на пенсію за вислугу років, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04.11.1993 №909.

Звертаємо увагу, що на даний час, зокрема, за умови звернення за такою пенсією по **31.03.2017 необхідний стаж за вислугою років складає не менше 26 років**. У випадку звернення починаючи з **01.04.2017 по 31.03.2018 необхідний спеціальний стаж має становити не менше 26 років 6 місяців**.

Зазначимо, що незалежно від віку пенсія за вислугу років призначається працівникам освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення, **які станом на 1 квітня 2015 року мають не менше 25 років спеціального стажу або в період до 1 січня 2016 року пропрацювали на відповідних посадах не менше 25 років 6 місяців**.

Пенсія за вислугу років працівникам освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення призначається за умови звільнення з роботи, яка дає право на таку пенсію. У разі влаштування на роботу за посадою, яка дає право на пенсію за вислугу років, виплата пенсії припиняється на весь період роботи

на цій посаді, у тому числі і випадках, коли робота на цих посадах має місце після досягнення пенсійного віку.

13. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ (ПЕРЕРАХУНКУ) ПЕНСІЙ

Перелік документів необхідних для призначення пенсії за віком або по інвалідності:

1. Паспорт (ксерокопія та оригінал)
2. Ідентифікаційний код (ксерокопія та оригінал)
3. Трудова книжка (ксерокопія та оригінал)
4. Диплом про навчання на стаціонарі (ксерокопія та оригінал)
5. Свідоцтво про шлюб для жінок (ксерокопія та оригінал)
6. Свідоцтво про народження дітей для жінок (ксерокопія та оригінал)
7. Військовий квиток (ксерокопія та оригінал)
8. Одне кольорове фото 4 x 6 для оформлення пластикового посвідчення.
9. Одне кольорове фото за бажанням для оформлення тимчасового посвідчення.
10. Довідка про встановлення інвалідності для пенсії по інвалідності.

Перелік документів для оформлення виплати допомоги на поховання:

1. Заява про виплату допомоги на поховання;
2. Оригінал довідки про смерть пенсіонера або витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання та свідоцтво про смерть або інший документ, легалізований в консульській установі, та їх копії
3. Копія паспортних даних заявника (ст. 1,2 (в разі необхідності ст. 3-6) та сторінка, де зазначено останнє місце прописки)
4. Ідентифікаційний код

Перелік документів для виплати недоотриманої пенсії у зв'язку зі смертю пенсіонера:

!!! Звернення протягом 6 місяців з дня смерті пенсіонера осіб, які мають родинні стосунки та проживали на момент смерті разом та вели спільне господарство.

1. Заява про виплату недоотриманої пенсії в зв'язку зі смертю пенсіонера.
2. Свідоцтво про смерть.
3. Документ, що підтверджує родинні стосунки:
 - свідоцтво про народження
 - свідоцтво про одруження

- довідка уповноваженого органу з місця проживання про факт проживання разом та ведення спільного господарства або довідка про факт проживання разом та акт опиту сусідів про те, особа вела спільне господарство разом з померлим на день його смерті (членами сім'ї можуть бути інші родичі або особи за умов постійного проживання разом і ведення спільного господарства, які не перебувають у безпосередньо родинних зв'язках: зять, невістка, опікуни, піклувальники, пасинки, падчерки та інші (рішення Конституційного суду України від 03.06.1999р. №5-рн/99))
 - рішення суду про перебування на утриманні померлого пенсіонера
 - посвідчення опікуна (піклувальника)
4. Документ, що підтверджує проживання разом з померлим на день смерті:
- копія паспорта (реєстрація).

В разі звернення через 6 місяців з дня смерті пенсіонера:

1. Документ про право на спадщину;
2. Копія паспорта та ідентифікаційного коду отримувача недоотриманої пенсії.

Перелік документів необхідних для призначення пенсії по втраті годувальника:

1. Паспорт заявника (ксерокопія та оригінал).
2. Ідентифікаційний код заявника (ксерокопія та оригінал).
3. Свідоцтво про смерть годувальника або рішення суду про визнання його безвісно відсутнім.
4. Довідка з ЖКК про те, що утриманець проживав з померлим годувальником на день смерті – для дружини або чоловіка, для дітей така довідка не потрібна.
5. Ідентифікаційний код годувальника.
6. Свідоцтво (свідоцтва) про народження дитини (дітей) годувальника.
7. Трудова книжка годувальника (ксерокопія та оригінал).
8. Диплом про навчання на стаціонарі годувальника (ксерокопія та оригінал).
9. Свідоцтво про шлюб для жінок (ксерокопія та оригінал).
10. Свідоцтво про народження дітей для жінок (ксерокопія та оригінал).
11. Військовий квиток годувальника (ксерокопія та оригінал).
12. Довідка про те, що суми заробітної плати, які зазначені в довідці про заробітну плату видані на підставі первинних документів, які зберігаються в архіві підприємства (зразок можна отримати у спеціалістів).

Віддруковано технічними засобами обласної ради профспілок

Для службового користування

Тираж 100 прим.